

Asia: VN/13118/2024

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi kotoutumisen edistämisestä annetun lain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Lausunto säästöjen toteuttamistavoista

Esitys on valmisteltu selkeästi kiireisellä aikataululla ja sisältää lukuisia kirjoitusvirheitä. Tästä syystä esityksen teksti ei ole loogista. Siitä on vaikea saada selville mitä muutoksia vahvistettuun lakiin tosiasiallisesti esitetään ja millä perusteilla.

Esityksessä säästöt toteutetaan siirtämällä kuluja valtiolta kunnille, jolloin tosiasiallisesti ei synny säästöjä julkiseen talouteen. Mikäli perustoimeentulotuen korvaaminen kotoutumislain perusteella lopetetaan esityksen mukaisesti kokonaan vuodesta 2025 alkaen, on sillä merkittävä taloudellinen vaikutus erityisesti niihin kuntiin, joissa on paljon kotikuntamerkinnän hakeneita tilapäisen suojelun asiakkaita. Tilapäistä suojelua saavat asiakkaat ovat pääsääntöisesti perustoimeentulotuen varassa, sillä heillä ei ole oikeutta työmarkkinatukeen.

Kunnilla ei ole mahdollisuutta vaikuttaa siihen minkä verran kuntiin muuttaa tilapäistä suojelua saavia asiakkaita.

Lausunto laskennalliseen korvaukseen kohdistuvasta leikkauksesta (ml ns. korvausasetus)

Eryteisesti alle 7-vuotiaiden laskennallisiin korvauksiin kohdistuvat leikkaukset vaikuttavat koko perheen saamaan tukeen kotoutumisen alkuvaiheessa. Leikkausta perustellaan sillä, ettei kotoutumislaisissa juurikaan säädetä alle 7-vuotiaita koskevista kotoutumislain mukaisista tehtävistä. Näillä korvauksilla on kuitenkin voitu varmistaa, että lapset saavat riittävää tukea kotoutumiseen varhaiskasvatuksessa ja muissa tarvitsemissaan kunnan palveluissa.

Mikäli perustoimeentulotuen korvaamisesta luovutaan esityksen mukaisesti, on huolehdittava siitä, että laskennallisten korvausten tasoa tosiallisesti korotetaan vuosina 2026-2028. Tämä tason korotus tulisi jo nyt kirjata asetukseen näkyväksi.

Lausunto kumottaviksi esitetyistä pykälistä (normin purku)

Olemme valmistautuneet tulevaan kotoutumislain kokonaisuudistukseen vahvistetun lain mukaisesti ja esimerkiksi kotoutumisohjelmaa kuvaava asiakirja on lähestulkoon valmis. Nyt asiakirjaa koskeva pykälä esitetään kumottavaksi. Työ asiakirjan eteen on kuitenkin tehty jo tämän vuoden puolella, joten asiasta ei synny minkäänlaisia säästöjä.

Monialaisen palvelutarpeen arvioinnin sekä kotoutumissuunnitelman kumoaminen hankaloittaa kuntien tekemää yhteistyötä hyvinvointialueiden kanssa. Säästöpainneiden vuoksi niin kunnissa kuin hyvinvointialueilla joudutaan tekemään ratkaisuja sen suhteen mitä palveluita voidaan järjestää. Näin ollen, jos palvelu ei ole lakisääteistä, siitä todennäköisesti tullaan luopumaan. Asiakkaan tarve monialaisuuteen ja palveluiden yhteensovittamiseen ei kuitenkaan häviä minnekään. Monialaisella palvelutarpeen arvioinnilla ja kotoutumissuunnitelmalla voidaan ennaltaehkäistä monia ongelmia sekä välttää päällekkäisen työn tekemistä kunnissa ja hyvinvointialueilla.

Lausunto kevennettävistä tehtävistä (normin purku)

Suunnittelu-, kehittämis- ja seurantavelvoitteista ei tulisi luopua. Näillä toimenpiteillä nimenomaan kunnissa voitaisiin seurata laskennallisten korvausten tason riittävyttä ja sitä, että korvaukset kohdentuvat kotoutumista edistäviin palveluihin. Lisäksi säästöt aiheuttavat myös tarvetta tarkemmalle seurannalle ja palveluiden kehittämiselle, sillä rahaa palveluiden järjestämiseen on niukemmin.

Tikkanen Milla
Kajaanin kaupunki - Työllisyys- ja kansainvälisyyspalvelut